

Vesta-gebouw

In 2003 schreef **'Hobby Bob'** (vermoedelijk een pseudoniem van Jan Willem Reinders) het onderstaande verhaal. Foto's van het model zijn van **Jan Hendriks**.

In de afgelopen jaren zijn er door vele modelbouwers binnen onze vereniging diverse modellen van de in onze omgeving liggende bouwwerken nagebouwd. Denk aan de spoorbrug bij Westervoort en de Kema-toren, beide van de hand van Ab Stoter en de prachtige stoomlocomotievenloods van Joop van Veenendaal. Verder wil ik wijzen op het mooie stationsgebouw op het baangedeelte van Tobie Keyser, een station van Waterstaats-klasse no. 4, zoals deze o.a. nog in Wolfheze te vinden is.

Mede door de invloed van Pascal Kok is er een nieuwe ontwikkeling voor het maken van gebouwen ontstaan. Zijn techniek om een gebouw te tekenen en te bouwen is een basis geweest om mee verder te kunnen werken. Zo zijn de Witte villa van Sonsbeek en het Airborne-museum in Oosterbeek enkele prachtige voorbeelden van zijn werk. Het bleek dat een aantal mensen ook wel eens aan een nieuw gebouw voor onze modelbaan wilde meewerken.

En zo ontstond het idee om het Vesta-gebouw, een kenmerkend gebouw aan het Jansbuitensingel in Arnhem, ontworpen door toenmalig stadsarchitect Ir. W. Diehl (1876-1956), in model te gaan bouwen. Even kort een stukje historie van het Vesta-gebouw wil ik U hierbij niet ont-

houden. De bouwstijl van W. Diehl (Willem voor intimi) laat zich het beste beschrijven als "Jugendstilarchitectuur" op zijn mooist. Op 18 mei 1932 werd het gebouw officieel geopend en kon de toenmalige Vesta Verzekeringsmaatschappij haar intrek nemen.

Aan de buitenzijde maar ook aan de binnenkant van het gebouw zijn kosten noch moeite gespaard. Het geheel ademt een ruime en rijke sfeer, met veel zwart marmer, fraai teakhout en glas-in-lood partijen. Zeer bijzonder is ook

een ingelegd tegelmozaïek in de hal op de begane grond, voorstellend de Romeinse godin Vesta¹, de mascotte van de maatschappij. Het geheel als geschenk van de werknemers; waar maak je zo iets nog mee?

De beeldhouwwerken aan de gevel stellen de Vestaalse Maagden voor, een creatie van de Arnhemse beeldhouwer Gijs Jacobs van den Hof (1889-1965). De beglazing in het trappenhuis boven en aan weerszijden van de voordeur is van ontwerper en glazenier Jaap Gidding (1887-1955); het laat de verschillende fases van het leven zien, van jong naar oud. In 1942 werd het gebouw door de Luftwaffe (bezetter) opgeëist en ontruimd. Erger lot werd het pand bespaard

¹ Wikipedia: Vesta werd geëerd als Eerste Moeder van Rome. Zij werd aanvankelijk afgebeeld als een vlam of met een vlam en haar naam wordt gebruikt als synoniem van 'vuur'. In feite is Vesta het haardvuur zelf, en vandaar was zij ook godin van het huiselijke welzijn.

toen het verzet verhinderde dat de bezetter het geheel bij het verlaten zou gaan oplazen. Na de Vestaperiode in 1972, toen het bedrijf naar Ede is overgebracht, huisvestte het gebouw in de loop der jaren verschillende bewoners zoals bijvoorbeeld de Rijkstelefoondienst en ook Vitesse, jawel Arnheems trots, heeft er tijdelijk een secretariaat gehad. Begin 1982 werd het pand door de huidige bewoner en projectontwikkelaar Westermeijer gekocht en is er voornamelijk aan de binnenzijde, een renovatie van circa f 2.500.000.-- doorgevoerd. Eentje waarvan gezegd kan worden dat dit het oorspronkelijke karakter van het pand alle eer aandeed en toch van binnen een moderne kantooromgeving werd gecreëerd. Nu er inmiddels een aantal gebouwen rondom zijn gesloopt komt het gebouw als geheel veel beter tot zijn recht en mogen wij ons gelukkig prijzen dat het pand op de monumentenlijst is geplaatst.

DAN NU EEN UITEENZETTING OVER DE BOUW VAN HET MODEL

Het zal in 2003 zijn geweest dat er een aantal leden bijeen kwam om de inmiddels bij de Gemeente Arnhem verkregen tekeningen nader te bestuderen, een plan van aanpak en een taakverdeling naar onderdelen en beschikbare vaardigheid op te stellen. Zo werd bijvoorbeeld

de bovenbouw (dak) gescheiden van de onderbouw gemaakt. En zo ging ieder op zijn manier en met eigen middelen thuis aan het werk en werden de vorderingen, in de regel elke dinsdagavond, met elkaar in de kantine besproken! De meest gebruikte materialen zijn triplex in diktes van 1 tot circa 6 mm, linde en eikenhouten latjes in diverse afmetingen. En heel veel lijm, inzicht en geduld! Dat het ook wel eens tegenzit blijkt uit het feit dat als je een gevel geheel hebt uitgezaagd (met de hand!) en pas dan wordt duidelijk dat er kennelijk verschillende tekeningen in omloop zijn geweest, waardoor er weer een nieuwe gevel gezaagd

moest worden. Uiteindelijk kwam alles nog goed. Hulde voor dit doorzettingsvermogen van ome Gerrit (G. Jansen)!

Om de gevels te completeren zijn er de nodige kleine (maar zeer tijdrovende) onderdelen zoals de prachtige hardhouten entree en zijingang deuren los van de gevel gemaakt om er naderhand in geplaatst te kunnen worden (J. en J.W. Reinders). Ook aan de kozijnen, jawel echte hardhouten, wordt hard gewerkt (G. Jansen). En onze meester letterzetter (J. Hendriks) tekende voor de prachtige messing VESTA letters in top van de voorgevel, een mooi staaltje buigwerk met messing. Later werden de aparte onderdelen in een volgende bijeenkomst (vaak bij J. Reinders in het gezellige souterrain) tot één geheel samengevoegd.

De toren was een uitdaging op zich, een goede bestudering van de bouwtekeningen gaf gelukkig enig houvast om er iets van te maken. Allereerst werden er foto's gemaakt en is de toren als het ware in lagen opgedeeld. Daarna is elke laag apart uitgetekend, op het triplex overgebracht en uitgezaagd (T. Karel). De kenmerkende rondingen zijn van geprofileerd lindehout gezaagd. Werkelijk fantastisch zoals de architect hier met hoeken heeft gespeeld; een waar meesterwerk. De klok is het resultaat van drie eerdere pogingen en voorzien van echte wijzers uit een dameshorloge. Weet dat het gebouw nog lang niet af is, bijvoorbeeld de zonwering is nog een hele klus. Mensen, pas op uw groenwit gestreepte overhemd. Naar verluidt loopt er iemand met een schaar rond die er op loert. Ook de beeldhouwwerken moeten nog gemaakt worden; wie meldt zich voor dit spektakel? Al met al is het met een aantal mensen samenwerken aan een dergelijk project en toch met ieder zijn eigen inbreng en interpretatie, een zeer leuke ervaring die mijns inziens navolging verdient bij een volgend project.

Zittend v.l.n.r.: Jan Reinders †, Ton Karel † en Gerrit Jansen †. Staand Jan Hendriks, Jan Willem Reinders †, Joop van Veenendaal † en Alex Kuyt.

- Wie neemt de uitdaging aan om mee te helpen het model te voltooien?

Bron: **Het Zijspoor** - clubblad van de Modelbouw Vereniging Arnhem e.o.